

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan :

Doğal Gaz Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerle ilgili yapılacak denetimler ile ön araştırma ve soruşturmalarda takip edilecek usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerle ilgili yapılacak denetimler ile bu kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle yapılacak ön araştırma ve soruşturmalarda takip edilecek usul ve esasları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 —Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun	: 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununu,
Kurum	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
Kurul	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
Başkan	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanını,
Başkanlık	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanlığını,
Üye	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Üyelerini,
Daire Başkanı	: Denetim Dairesi Başkanını,
Daire Başkanlığı	: Denetim Dairesi Başkanlığını,
Uzman	: Enerji Uzmanını,
Uzman Yardımcısı	: Enerji Uzman Yardımcısını,
İlgili Mevzuat	: Doğal gaz piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge ve Kurul kararları ile doğal gaz piyasasında gösteren gerçek veya tüzel kişilerin sahip olduğu lisans ve sertifikaların ayrılmaz parçasını oluşturan genelge

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetimlere İlişkin Usul ve Esaslar

Denetim

Madde 5 — Denetim, doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin her türlü faaliyetlerinin, uygulamalarının, işlem, hesap ve mali tablolarının ilgili mevzuat hükümlerine ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun Kurul ve/veya Kurul adına yetkilendirilen Kurum personeli tarafından incelenerek; muhtemel hata, noksanlık, usulsüzlük ve suistimallerin tespit edilmesi ve Kanunda öngörülen gerekli yaptırımların uygulanması suretiyle; doğal gazın kaliteli, sürekli, ucuz ve rekabete dayalı esaslar çerçevesinde çevreye zarar vermeyecek şekilde tüketicilerin kullanımına sunulmasını sağlamak ve mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir doğal gaz piyasası oluşturmak amacıyla yapılan çalışmalar bütünüdür.

Denetimlerin yürütülmesi

Madde 6 — Doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin denetimi, Kurul adına Daire Başkanlığında görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları vasıtasıyla yürütülür. Denetimlerde, ihtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları görevlendirilebilir.

Kurulun, doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin faaliyet ve uygulamaları ile işlem ve hesaplarını bağımsız denetim kuruluşları ve/veya teknik denetim yapan kuruluşlar vasıtasıyla denetlemesine ilişkin yetkileri saklıdır.

Denetlenen gerçek veya tüzel kişilerin yükümlülükleri

Madde 7 — Denetlenen gerçek veya tüzel kişiler;

- a) İşletme, tesis ve yatırımları ile yasal defter, kayıt ve belgelerini Kurum denetimine sunmakla,
- b) Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından gerekli görülen her türlü bilgi, belge ve defterin aslı ve/veya örneklerini zamanında vermekle,
- c) İstenildiğinde yazılı ve sözlü bilgi vermek ve düzenlenen tutanakları imzalamakla,
- d) Görevli Kurum personelinin gerekli gördüğü tüm bilgi, belge ve kayıtlara zamanında erişmelerini ve personelin çalışmasına elverişli bir mekânı sağlamakla,
- e) Hesap, işlem ve mali tabloları ile iç kontrol sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmekle, yükümlüdür.

Denetlenen gerçek veya tüzel kişiler, gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi ve belge vermekten imtina edemez.

Denetim yapan kurum personelinin yetkileri

Madde 8 — Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;

- a) Gerekli görülen her türlü bilgi ve belgeyi isteme, yasal defter ve kayıtları inceleme, bunların aslı ve/veya örneklerini alma ve yerinde inceleme yapmaya,
- b) Konu ile ilgili yazılı veya sözlü bilgi isteme ve gerekli tutanakları düzenlemeye,
- c) Görevinin gerektirdiği durumlarda, diğer resmi veya özel kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge istemeye,
- d) Görevinin gerektirdiği durumlarda, mülkiye amirleri ve emniyet güçleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım istemeye, yetkilidir.

Denetim yapan kurum personelinin yükümlülükleri

Madde 9 — Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;

- a) İlgili gerçek veya tüzel kişiler tarafından kendisine tevdi edilen defter ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde olduğu gibi muhafaza ve işin bitiminde iade etmekle,
- b) Denetim faaliyeti dolayısıyla edindiği bilgilerden gizlilik taşıyanları, kanunen yetkili kılınanlardan başkasına açıklamamak ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi yararına kullanmamakla,
- c) Defter, kayıt ve belgeler üzerinde incelemenin gereği olan işaretler dışında; şerh, ilave ve düzeltme yapmamakla,
- d) Denetim yaptığı yerlerde, görev ve sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmamak ve icraya müdahale etmemekle, yükümlüdür.

Denetimde uyulacak ilkeler

Madde 10 — Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, denetim faaliyeti sırasında aşağıdaki ilkelere uyar:

- a) Denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında tarafsız bir bakış açısına sahip olmak,
- b) Dürüstlük ve tarafsızlığını etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkan vermemek,
- c) Denetim faaliyetine ilişkin çalışmaların her aşamasında, mesleğin gerektirdiği özen ve titizliği göstermek,
- d) Bu Yönetmelikle düzenlenen denetim ilke ve esaslarının yanı sıra genel kabul görmüş denetim ilke ve esaslarına uymak,
- e) Denetim sırasında piyasa faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyebilecek derecede önem arz eden hususların tespit edilmesi halinde, denetim faaliyetinin sonuçlanmasını beklemeksizin Daire Başkanlığı aracılığıyla Başkanlığı derhal bilgilendirmek.

Denetim yapan kurum personelinin kendisini tanııtma zorunluluğu

Madde 11 — Denetim yapmakla görevlendirilen personel, göreve başlamadan önce Kurum personeli olduğuna dair kimlik belgesi ile kendisini denetlenen gerçek veya tüzel kişilere tanıtmak zorundadır.

Yazışma usulü

Madde 12 — Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, görevinin gerektirdiği durumlarda ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar ile yapacağı yazışmaları Daire Başkanlığı aracılığıyla veya yetkilendirilmesi durumunda doğrudan yapar.

Raporların sunulması

Madde 13 — Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen denetim raporu, Daire Başkanlığına iletilir. Daire Başkanı, kendi görüşünü de belirtmek suretiyle raporu Başkanlığa sunar. Başkan, denetim raporunu Kurul gündemine öncelikle alır.

Yaptırımlar

Madde 14 — Yapılan denetimlerde, ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde, bu Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde yer alan hükümler çerçevesinde işlem yapılır ve gerektiğinde fiilin niteliğine göre Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yaptırım ve cezalar uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ön Araştırma ve Soruşturmalara İlişkin Usul ve Esaslar

Ön araştırma

Madde 15 — Kurul, re'sen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikayetler üzerine, doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle, doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verebilir.

Kurul, kendisine intikal eden ihbar veya şikayetlerden isimsiz, imzasız veya adres belirtilmemiş olanlar ile kapsam olarak ön araştırma ve soruşturma yapılması için yeterli bulmadıklarını işleme koymayabilir.

Ön araştırma yapılmasına karar verilmesi halinde Başkan, ön araştırmayı yürütmek üzere Daire Başkanlığını görevlendirir. Ön araştırma, Daire Başkanlığında görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları vasıtasıyla yürütülür. İhtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları görevlendirilebilir. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.

Ön araştırma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, görevlendirildiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde elde ettiği bilgileri, delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini içeren ön araştırma raporunu, Daire Başkanlığına iletir. Daire Başkanı, kendi görüşünü de belirtmek suretiyle raporu Başkanlığa sunar.

Ön araştırmanın sonuçlanması

Madde 16 — Ön araştırma raporu, Başkan tarafından Kurul gündemine öncelikle alınır. Kurul, raporu değerlendirerek soruşturma açılıp açılmamasına karar verir.

Başvuru sahiplerine bildirim

Madde 17 — Kurul, ihbar veya şikayet üzerine ön araştırma ve/veya soruşturma yapılmasına gerek gördüğü veya görmediği konularla ilgili olarak, lüzum görmesi halinde ihbar veya şikayet sahiplerine yazılı bilgi verilmesini kararlaştırabilir.

Soruşturmaya başlama

Madde 18 — Doğrudan veya ön araştırma neticesinde soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde Başkan, soruşturmayı yürütmek üzere Daire Başkanlığını görevlendirir. Soruşturma, Daire Başkanlığında görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları vasıtasıyla yürütülür. İhtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları görevlendirilebilir. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.

Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen soruşturma, Kurulca soruşturma açılmasına karar verildiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde tamamlanır. Gerekli görüldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından üç aya kadar ek süre verilebilir.

Delillerin toplanması

Madde 19 — Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, konu ile ilgili gerekli bilgileri isteme ve yerinde inceleme yapma yetkisine sahip olup; gerekli her türlü bilgi ve belgenin verilmesini ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan isteyebilir, bunların aslı ve/veya örneklerini alabilir, gerekli tutanakları düzenleyebilir, konu ile ilgili yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir.

İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar kendilerinden talep edilen her türlü defter, belge ve bilgiyi vermekle yükümlüdür. Gizlilik ve sır saklama hükümleri ileri sürülerek bilgi ve belge vermekten imtina edilemez.

Soruşturma safhasında, ilgili mevzuat hükümlerini ihlal ettiği iddia edilen gerçek veya tüzel kişi, kararı etkileyebilecek her türlü bilgi ve delili her zaman Kuruma sunabilir.

Raporun tebliği ve savunma

Madde 20 — Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen soruşturma raporu, Daire başkanlığına iletilir. Raporda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması halinde, raporun bir nüshası Daire Başkanı tarafından hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir.

Hakkında soruşturma yapılan kişiye tebliğ edilecek raporda, ihbar veya şikayet sahiplerinin kimlikleri ile üçüncü kişilerin ticari nitelikli sırlarının korunması amacıyla gerekli önlemler alınır.

Soruşturma raporunun tebliğ yazısında, hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye otuz günlük süre verilerek, raporda tespit edilen hususlarla ilgili yazılı savunmasını Kuruma göndermesi istenir. Süresi içinde verilmeyen savunma dikkate alınmaz.

Hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişinin süresi içinde Kuruma intikal eden yazılı savunmasıyla ilgili olarak, soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin varsa ek görüşü alınır. Ek görüş, Daire Başkanı tarafından hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir. İlgili kişi onbeş gün içinde bu görüşe cevap verebilir.

Daire Başkanı; düzenlenen soruşturma raporu, hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişinin yazılı savunması, bu savunmayla ilgili soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin varsa ek görüşü ve ek görüşe ilişkin ilgili kişinin varsa savunması ile bunların tümü üzerindeki kendi görüşünden oluşan soruşturma dosyasını Başkanlığa sunar.

Başkan, soruşturma dosyasını Kurul gündemine öncelikle alır.

Kurul kararı

Madde 21 — Kurul, soruşturma dosyası üzerinde yapacağı inceleme neticesinde kararını verir.

Soruşturma raporunda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması ve bu tespitin Kurul tarafından da sabit görülmesi halinde, hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye onbeş günden az olmamak üzere uygun bir süre verilmesi ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığı bu süre içinde düzeltmesi yönünde uyarıda bulunulması kararlaştırılır.

Yapılan uyarı üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilip düzeltilmediği Daire Başkanlığı tarafından tespit edilerek Başkanlığa bildirilir. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.

Yapılan uyarı üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilmiş olması halinde Kurul, yapılmakta olan soruşturmanın sona erdirilmesine karar verir.

Verilen süre içinde ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın tam olarak düzeltilmemiş olması halinde ise Kurul, Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yaptırım ve cezaların uygulanmasını kararlaştırır.

Kararların tebliği ve kamuya açıklanması

Madde 22 — Kararların yazıldığı tutanağın her sayfası, toplantıya katılan Başkan ve Üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalan Üyeler, karşı oy görüşünü gerekçesiyle birlikte karar tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde tutanağa yazdırır ve altını imzalar. Kararın karşı oy görüşü ve gerekçesini de içeren onaylı bir örneği hakkında soruşturma yapılan gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir.

Kurulca kamuya açıklanması uygun görülen kararlar, ilgili tarafın ticari nitelikli sırlarını ifşa etmeyecek şekilde Resmî Gazete’de yayımlanır ve/veya Kurumun internet sayfasında duyurulur.

Ön araştırma ve soruşturma yapılmasına gerek olmayan haller

Madde 23 — Doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemlerinden bu Yönetmelikte düzenlenen ön araştırma ve soruşturma safhalarına gerek olmayacak derecede açık olduğu Kurul tarafından belirlenenler için, Daire Başkanlığı vasıtasıyla ilgili gerçek veya tüzel kişiye onbeş günden az olmamak üzere uygun bir süre verilerek yazılı savunması alınır. Daire Başkanı, ilgili gerçek veya tüzel kişinin yazılı savunmasını, kendi görüşüyle birlikte Başkanlığa sunar. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.

Kurul, yazılı savunma ve konuya ilişkin Daire Başkanlığı görüşünü inceleyerek kararını verir. İlgili mevzuat hükümlerine aykırılığın Kurul tarafından sabit görülmesi halinde, gerçek veya tüzel kişiye onbeş günden az olmamak üzere uygun bir süre verilmesi ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığı bu süre içinde düzeltmesi yönünde uyarıda bulunulması kararlaştırılır.

Yapılan uyarı üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilip düzeltilmediği Daire Başkanlığı tarafından tespit edilerek Başkanlığa bildirilir. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.

Verilen süre içinde ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın tam olarak düzeltilmemiş olması halinde Kurul, Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yaptırım ve cezaların uygulanmasını kararlaştırır.

Denetim raporlarının soruşturma raporu gibi değerlendirilebileceği haller

Madde 24 — Bu Yönetmeliğin İkinci Bölümünde yer alan hükümler çerçevesinde yapılan denetimler neticesinde düzenlenen denetim raporlarında tespit edilen ilgili mevzuat hükümlerine aykırılıkların, Kurul tarafından ayrıca bir soruşturma yapılmasına gerek olmayacak derecede açık görülmesi halinde; ilgili denetim raporunun, soruşturma raporu gibi değerlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu durumda, Yönetmeliğin 20 ve 21 inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde işlem yapılır.

Kurul kararlarının kesinleşmesi ve kararlara karşı yargı yolu

Madde 25 — Kurul kararları, ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilmesiyle kesinleşir.

Kurul kararlarına karşı, kararın ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğinden itibaren süresi içinde Danıştaya başvurulabilir.

Kurulun para cezası veren kararının yerine getirilmesi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sürelerin başlama tarihi

Madde 26 — Süreler, Kurul kararlarının ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğ tarihinden itibaren başlar.

Adli ve idari makamlara başvuru

Madde 27 — Kurul, re'sen ya da yapılmakta olan denetimler ile ön araştırma veya soruşturmanın herhangi bir safhasında elde edilen bulgular neticesinde, ilgili mevzuat hükümlerine açıkça bir aykırılık tespit etmesi halinde, dava açmak da dahil olmak üzere her türlü adli ve idari makama başvuru kararı alabilir. Bu tür kararlar ilgili mercilere ivedilikle bildirilir.

Yürürlük

Madde 28 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29 — Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür.